

Beogradski centar za ljudska prava pruža besplatnu pravnu i psihološku pomoć tražiocima azila u Republici Srbiji. Za više informacije vidi: www.azil.rs; Kontakt telefon: +381 11 308 5328, 064 824 6508
E-mail: bgcentar@bgcentar.org.rs



Belgrade Centre
for Human Rights



UNHCR
The UN Refugee Agency

Informacije za osobe koje traže azil u Republici Srbiji

Šta je azil?

U skladu sa međunarodnim pravom, Republika Srbija odobrava boravak i zaštitu (azil) strancima koji imaju osnovan strah od progona u svojim zemljama i ispunjavaju kriterijume propisane Zakonom o azilu. Tražioci azila koji su podneli takav zahtev i osobe kojima je priznato pravo azila u Republici Srbiji (zvaničan naziv izbeglice) imaju određena prava i određene obaveze za vreme boravka u Republici Srbiji. Republika Srbija može odlučiti da dodeli **subsidiarnu zaštitu** nekim osobama koje ne ispunjavaju uslove za azil u Srbiji.

Kome azil može biti priznat?

Republika Srbija odobrava azil osobama koje:

- Imaju osnovan strah od progona u svojim zemljama po osnovu:
 - ✧ Rase;
 - ✧ Pola;
 - ✧ Jezika;
 - ✧ Veroispovesti;
 - ✧ Nacionalne pripadnosti;
 - ✧ Pripadnosti nekoj društvenoj grupi; ili
 - ✧ Političkog mišljenja

Takođe, Republika Srbija može odobriti i **subsidiarnu zaštitu** osobama koje bi u slučaju povratka u svoje zemlje bile izložene:

- Torturi;

- Nečovečnom ili ponižavajućem postupku; ili bi im
- Život, bezbednost ili sloboda bili ugroženi nasiljem opštih razmera koje je izazvano:
 - ✧ Spoljnom agresijom;
 - ✧ Unutrašnjim oružanim sukobima;
 - ✧ Masovnim kršenjem ljudskih prava.

Kakva je procedura?

Zahtev za azil:

- Obratite se policiji – na granici ili unutar zemlje, i recite im da želite da podnesete **zahtev za azil**.
- Ako želite, možete prvo kontaktirati ne-vladinu organizaciju (Beogradski centar za ljudska prava.). Beogradski centar će vam pružiti besplatnu pravnu pomoć, pomoći vam da podnesete zahtev za azil i obavestiti vas o postupku (Pogledati adresu i kontakt na kraju).
- Vaš zahtev ce biti upućen Kancelariji za azil u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova koja ce odlučiti da li da vam odobri ili odbije zahtev, i proceniti da li eventualno ispunjavate uslove za subsidijarnu zaštitu.
- ***Postupak azila je besplatan. Nećete biti dužni da plaćate administrativne niti bilo koje druge takse u bilo kom trenutku procedure.***

Registracija:

- Registraciju obavlja Kancelarija za azil. Registracija obuhvata, fotografisanje, uzimanje otisaka prstiju, i privremeno oduzimanje vaših ličnih dokumenata (kao što su, pasoš, lična karta, dozvola boravka, viza, krštenica, putne karte itd.) koji mogu biti od značaja za registraciju i utvrđivanje vašeg identiteta. Dokumenti će vam biti vraćeni nakon registracije.
- Nakon registracije, biće vam izdata lična karta za tražioca azila u Republici Srbiji.

Saslušanje:

- Nakon završetka postupka registracije, sa vama će biti obavljen razgovor. Od vas se očekuje da u toku razgovora Kancelariji za azil objasnite razloge zbog kojih tražite azil. Posebna pažnja će biti posvećena utvrđivanju sledećih činjenica:
 - ✧ vašeg identiteta;
 - ✧ razloga na kojima se zasniva zahtev za azil;
 - ✧ vašeg kretanja nakon napuštanja države porekla; i
 - ✧ da li ste već tražili azil u nekoj drugoj državi.
- Saslušanje je najvažniji deo u postupku utvrđivanja statusa izbeglice, i imate pravo da zatražite besplatnu pravnu pomoć. (Videti kontakt BCHR na kraju).

Odluka:

- Kancelarija za Azil ce odlučiti po vašem zahtevu u roku od dva meseca. Možete biti saslušani i više od jednog puta.
- Ako je vaš zahtev za azil odbijen, imate pravo da izjavite žalbu u roku od 15 dana. Po vašoj žalbi ce rešavati Komisija za azil.

Prava i obaveze lica koja traže azil tokom procedure za azil:

Lica koje traže azil u Republici Srbiji imaju sledeća prava:

- Na prevođenje na maternji jezik ili na jezik koji lice razume.
- Na besplatnu pravnu pomoć tokom postupka azila.
- Na prisustvo pravnog zastupnika u toku saslušanja od strane službenika Kancelarije za azil ili drugog ovlašćenog lica.
- Da lično bude saslušano od strane ovlašćenog lica Kancelarije za azil.
- Na kontakt sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR).
- Na poverljivost svih podataka i koje lice iznese u toku postupka za azil. Takve informacije neće biti dostupne nikome van postupka azila.
- Na osobođenje od kazne za nezakonit ulazak ili boravak na teritoriji Republike Srbije pod uslovom da lice bez odlaganja podnese zahtev za azil.

- Da bude zaštićeno od proterivanja i da ima dozvolu boravka na teritoriji Repunlike Srbije do okončanja postupka azila.
- Da bude smešteno u Centar za azil u Banji Koviljači gde će licu biti obezbeđena hrana, odeća, medicinska zaštita, pravo na obrazovanje i druge vrste pomoći predviđene zakonom.
- Na slobodu kretanja na teritoriji Republike Srbije.
- Na podnošenje žalbe na negativnu odluku Kancelarije za azil po zahtevu za azil u roku od petnaest dana.

Lica koja traže azil u Republici Srbiji imaju sledeće obaveze:

- Da sarađuju sa službenicima Kancelarije za azil i ostalim ovlašćenim službenicima u toku postupka registracije i u svim fazama postupka. (To uključuje predaju ličnih dokumenata, putne isprave i drugin dokumenata koji su potrebni u postupku identifikacije).
- Da istinito prezentiraju sve činjenice od značaja za odlučivanje po zahtevu za azil. Svaka netačno prezentirana infromacija može dovesti do odbijanja zahteva za azil.
- Da poštuju Ustav i zakone Republike Srbije.
- Da se pridržavaju kućnog reda, ako je smeštaj obezbeđen u Centru za azil u Banji Koviljači.
- Da ostanu na teritoriji Republike Srbije do okončanja postupka za dobijanje azila.
- Da izbegavaju nasilje, kriminalne aktivnosti i nezakonito ponašanje.

Prava lica kojima je priznat status izbeglice u Republici Srbiji

Licima kojima je odobren azil od strane Kancelarije za Azil, priznaje se **status izbeglice** u Republici Srbiji. **Status izbeglice** uključuje sledeća prava:

- Pravo na ličnu kartu sa rokom važenja do 5 godina (sa rokom važenja do 1 godine za lica kojima je dodeljena subsidijarna zaštita).
- Pravo na putnu ispravu za lica starija od 18 godina (lica kojima je odobrena subsidijarna zaštita imaju to pravo samo u izuzetnim slučajevima).

- Pravo na spajanje porodice.
- Lica kojima je priznat status izbeglice imaju jednaka prava kao državljani Republike Srbije u pogledu prava na zaštitu intelektualne svojine, slobodan pristup sudovima, pravnu pomoć, oslobođenje od plaćanja sudskih i drugih troškova pred državnim organima i prava na slobodu veroispovesti.
- Lica kojima je priznat status izbeglice imaju jednaka prava kao stalno nastanjeni stranci u pogledu prava na rad i prava po osnovu rada, preduzetništva, prava na stalno nastanjenje i slobodu kretanja, prava na pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i prava na udruživanje.

Za više informacija u vezi podnošenja zahteva za azil u Republici Srbiji, informacija u vezi prava i obaveza za **lica koja traže azil** ili im je priznat **status izbeglice**, možete se obratiti dole navedenim institucijama i organizacijama:

BCHR – Beogradski centar za ljudska prava

Beogradski centar za ljudska prava je nevladina organizacija koja pruža besplatnu pravnu pomoć, zastupa i savetuje tražioce azila i izbeglice u Republici Srbiji, finansirana od strane Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR),

Adresa: Beogradska 54, Beograd, Srbija

Tel: +381 11 3085328

Mob: +38164 8246508

www.azil.rs

CZA – Centar za zaštitu i pomoć tražilaca azila

Centar za zaštitu i pomoć tražilaca azila je nevladina organizacija koja takođe pruža pravnu pomoć i zaštitu tražiocima azila, izbeglim, raseljenim licima kao i svim drugim licima koja su u nevolji migrirala nalaze.

Adresa: Sime Igumanova 14, Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2457 376

www.apc-cza.org

Ministarstvo unutrašnjih poslova:

- BEOGRAD, Uprava za strance, Savska 35
- NOVI SAD, Odeljenje za strance, Bulevar Kralja Petra I, 11
- NIŠ, Odeljenje za strance, Bulevar 12. februar 89
- NOVI PAZAR, Odsek za strance, Kej 37. Sandžačke divizije bb.
- LOZNICA, Odeljenje za strance, Trg Ante Bogičevića 4

UNHCR – Agencija za izbeglice

Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice, može pružiti informacije licima koja traže azil i izbeglicama u Republici Srbiji. Predstavništvo u Republici Srbiji: Krunska 58, Beograd
Tel: 011 3082 100
www.unhcr.rs

Centar za azil u Banji Koviljači

- Do donošenja konačne odluke o zahtevu za azil, licima koja traže azil obezbeđuje se smeštaj i osnovni životni uslovi u Centru za azil, koji je u sastavu Komesarijata za izbeglice. Centar se nalazi u Banji Koviljaci, nedaleko od grada Loznice (Zapadna Srbija) na 170 kilometara od Beograda.
- Centar za azil je ustanova otvorenog tipa gde lica koja traže azil imaju slobodu kretanja i dužna su da se pridržavaju Kućnog reda.

Adresa: Narodnog Fronta bb. Banja Koviljača, tel: 015 820 267

Centar za azil u Bogovođi

- Pored centra za azil u Banji Koviljači, tražioci azila mogu biti smešteni i u centru za azil u mestu Bogovađa, nedaleko od grada Lajkovca, oko 100 km od Beograda.
- Centar za azil je ustanova otvorenog tipa, gde lica koja traže azil imaju slobodu kretanja i dužna su da se pridržavaju Kućnog reda.

Adresa: Bogovađa bb, Bogovađa, tel: 014 78 035

Prihvatište za strance, Padinska Skela

- Prihvatište za strance je ustanova zatvorenog tipa predviđena za strance koji nemaju dozvolu boravka na teritoriji Republike Srbije.
- Iz tog razloga njima nije omogućena sloboda kretanja.
- Lica koja traže azil mogu biti privremeno smeštena u Prihvatište u cilju utvrđivanja njihovog identiteta.
- Prihvatište se nalazi u okolini Beograda i njime rukovodi Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Dom za maloletna lica, „Vasa Stajić“, Beograd

Dom za maloletna lica pruža smeštaj i staranje za maloletna lica bez pratnje. Smešteni u Domu dobijaju privremenog staratelja. Maloletna lica koja traže azil ili maloletna lica bez pratnje koja traže azil mogu biti privremeno smeštena u Dom do transfera u Centar za azil u Banji Koviljači ili Bogovađi.

Zavod za vaspitanje omladine u Nišu

Pri zavodu za vaspitanje omladine u Nišu, postoji posebna radna jedinica namenjena smeštaju i staranju stranih maloletnih lica bez pratnje. Maloletna lica koja traže azil mogu biti privremeno smeštena u Zavodu do transfera u Centar za Azil u Banji Koviljači ili Bogovađi.

Više informacija i Zakon o azilu Republike Srbije dostupni su na web adresi UNHCR-a i Beogradskog centra za ljudska prava:

<http://www.unhcr.rs> i www.azil.rs